

13. august 2014

Kære magtanvendelsesudvalg

Vi – den centrale styregruppe for satspuljeprojektet vedrørende forbehandling af misbrug blandt børn og unge på de otte sikrede døgninstitutioner – ønsker med denne henvendelse at rette udvalgets opmærksomhed mod nedenstående:

Resumé

Styregruppen anmoder magtanvendelsesudvalget om i sin betænkning eksplicit at inddrage, og omtale de sikrede døgninstitutioners forbehandlingssamtaler om misbrug som ét af de midler, der skønnes at kunne reducere behovet for magtanvendelse.

Forbehandlingssamtaler om misbrug har været gennemført med satspuljemidler siden 2010 på de sikrede døgninstitutioner. Formålet har været at motivere frihedsberøvede unge, med risiko for at udvikle misbrug, til at gå i behandling og derigennem støtte dem til et liv uden misbrug og kriminalitet. I 2015 udløber satspuljefinansieringen. Vi vurderer, at PAV ikke vil blive videreført med den fornødne kvalitet og forsyningsikkerhed uden en selvstændig paragraf i magtanvendelsesbekendtgørelsen, der gør tilbuddet om PAV obligatorisk på de sikrede døgninstitutioner og øremærker finansiering af tilbuddet.

Nedenfor uddyber vi, hvorfor vi mener, at det er påkrævet at sikre misbrugsforbehandlingens fortsatte eksistens. Grunden til at det netop er magtanvendelsesudvalget, vi retter vores henvendelse til, uddybes ligeledes.

Hvorfor PAV på de sikrede døgninstitutioner?

Det vurderes, at cirka 2/3 af de børn og unge, der anbringes på sikrede afdelinger, har misbrugsproblematikker. Både forskning og vores erfaring tilsiger en tæt sammenhæng mellem misbrug og kriminalitet. Som en del af satspuljeaftalen 2010-2013 indgik partierne en aftale om "Forebyggelsen af ungdomskriminalitet og helhedsorienteret gadeplansindsats", og der blev i forlængelse af aftalen afsat midler til et forbehandlingsprogram for unge med misbrugsproblemer på de sikrede døgninstitutioner. Programmet har taget udgangspunkt i de gode erfaringer fra Københavns Fængslers Projekt Over Muren (POM).

Kernen i PAV (og POM) er den evidensbaserede motivationssamtale (MI), hvor de unge – måske for første gang i deres liv - modtages åbent, lyttende og ikke-fordømmende, og hvor trænede PAV-medarbejdere arbejder med at styrke den unges indre motivation til forandring i forhold til sit forbrug af rusmidler. Den motiverende forbehandling er særligt velegnet at tilbyde under en frihedsberøvende anbringelse, hvor tilbuddet og kontakten til de unge kan sikres.

Helt præcist er formålet med misbrugsforbehandlingen:

- at de unge støttes i at afklare og styrke deres motivation for behandling og derigennem støttes til et liv uden misbrug og kriminalitet
- at de unge får kendskab til mulighederne for behandling og får realistiske forventninger til disse

- at der i samarbejde med de kommunale myndigheder udarbejdes en konkret plan for den videre behandling, der tager udgangspunkt i den unges behov og muligheder, og som kan igangsættes umiddelbart efter forbehandlingens ophør

Virker PAV på de unge?

Den seneste opgørelse af PAV-forløbene viser, at cirka 400 unge har deltaget i PAV-samtaler siden projektstart. Fremmødet er meget stort. Af de knapt 400 fuldfører næsten tre ud af fire et helt forløb – og 40 procent af disse indvilger i at begynde på egentligt misbrugsbehandling efter opholdet på den sikrede døgninstitution. Deltagelsen i samtalerne, de bedre misbrugsprofiler der skrives på de unge ved udskrivningen, og brobygningen til misbrugscentre taler efter vores mening et overbevisende sprog. Vi er på rette vej. Der henvises til vedlagte faktaark for yderligere oplysninger.

Det er samtidig vores erfaring, at forbehandlingssamtalerne "letter trykket" og indgyder håb for de meget sårbare og udsatte unge, der er genstand for frihedsberøvelse på landets sikrede døgninstitutioner, og som – i det omfang, det lykkes for os – fratages muligheden for at dulme tanker og følelser med hash. Uden at vi kan sætte tal på, er det vores opfattelse og erfaring fra hverdagen, at dette mindsker behovet for magtanvendelser.

Hvad er sammenhængen til magtanvendelsesudvalgets arbejde?

Vi er bekendt med, at magtanvendelsesudvalget er i færd med at drøfte, om sikrede døgninstitutioner med sikrede afdelinger, særligt sikrede afdelinger og eventuelle tilknyttede åbne afdelinger mv. bør tilføres muligheder for brug af andre, undersøgende former for magtanvendelse, end de nuværende regler tillader for at beskytte anbragte børn og unge mod at komme i besiddelse af og anvende ulovlige og skadelige rusmidler.

Vi er enige i, at vi skal gå langt for at fjerne tilgængeligheden og brugen af stoffer på de sikrede døgninstitutioner. Vores omsorg og socialpædagogiske støtte, herunder skolegang og undervisning, er uden megen effekt, hvis eller når de unge er under indflydelse af rusmidler.

Men undersøgelser gør det ikke alene. Det er vores erfaring, at forbehandling for misbrug og magtanvendelser i form af undersøgelser for stoffer, komplementerer hinanden som nødvendige misbrugsbehandlingstiltag. Det er derfor afgørende, at de unge tilbydes specialiserede og evidensbaserede indsatser, der kan motivere dem til af egen drift at undlade at anvende eller reducere indtagelsen af stoffer. Forbehandling for misbrug gennem MI er ((den indledende del af)) et sådant tilbud.

Bevarelsen af forbehandlingsprogrammet på sikrede døgninstitutioner bør således være et relevant og vigtigt anliggende for løsningen af magtanvendelsesudvalgets opgaver, så vi ikke ender med "kun" at stå tilbage med eventuelle forslag om flere magtanvendelsesmuligheder, f.eks. i form af supplerende undersøgelsesformer. Et scenarium med et nedlagt forbehandlingsprogram kombineret med flere magtanvendelsesbeføjelser skønnes – på den lange bane – som en ineffektiv måde at forsøge at løse eller reducere stofmisbrugsproblemet, fordi det ikke fremmer den nødvendige og afgørende motivation hos de unge. Det er netop den indre motivation hos den unge, der skal bære et liv uden misbrug eller et liv med reduceret misbrug efter opholdet på en sikret døgninstitution. Uden obligatoriske forbehandlingstilbud på de sikrede døgninstitutioner frygter vi, at flere unge vil forsøge at få smuglet stoffer ind på afdelingerne, og at dette som konsekvens ledsages af en stigning i antallet af magtanvendelser. Det ønsker vi ikke.

Hvorfor egen paragraf i magtanvendelsesbekendtgørelsen?

I forhold til magtanvendelsesudvalgets opgaver, herunder opgaven med at "komme med anbefalinger til konkrete forslag til løsninger på udfordringerne.." anbefaler vi derfor, at udvalget i sin betænkning foreslår at tilføje en ny paragraf til magtanvendelsesbekendtgørelsen. Denne skal tilsige, at unge, som anbringes på sikrede døgninstitutioner og dertil knyttede åbne afdelinger skal tilbydes forbehandling for misbrug, og at kvaliteten af dette tilbud nøjere rammesættes, svarende til det nugældende satspuljefinansierede tilbud.

At indskrive et obligatorisk tilbud i magtanvendelsesbekendtgørelsen er ikke uden fortilfælde. Et andet eksempel, der blandt andet også bidrager til at forebygge magtanvendelser, er § 34, der foreskriver et obligatorisk tilbud om psykiatrisk screening. Psykiatrisk screening øger forståelsen for de unge, for deres ressourcer og problematikker mv.. Viden om og forståelse for de unge og deraf afledte tiltag bidrager til at forebygge anvendelsen af magt.

Den nødvendige finansiering af forslaget om et obligatorisk tilbud om forbehandling for misbrug bliver i givet fald et senere anliggende for de aktører, der fastsætter aftaler herom, men vi er ikke i tvivl om, at forbehandlingsindsatsen i sin nuværende form falder bort, hvis en øremærket finansiering ikke tilvejebringes i forbindelse med en imødekomme af vores forslag.

Afsluttende bemærkninger

Børn og unge på landets sikrede døgninstitutioner har brug for et garanteret tilbud om behandling, for at imødegå udvikling af kronisk rusmiddel misbrug. Hvis forbehandling for rusmiddel misbrug ophører, som et systematisk og sikkert tilbud af høj kvalitet, til denne marginaliserede og sårbare gruppe af døgnanbragte børn og unge på sikrede døgninstitutioner, er det efter vores vurdering udtryk for omsorgssvigt. Et svigt, der i så fald ville kunne sidestilles med et brud på reglerne i magtanvendelsesreglernes formålsbestemmelser (og som man ikke i dagens Danmark ville tillade i forbindelse med somatiske lidelser). Systematisk behandling af unges misbrug, skønnes i øvrigt at medføre at den samlede anbringelsesperiode på døgninstitution vil blive reduceret.

Forbehandling for stofmisbrug er en afgørende indsats i forhold til reduktion af misbrug og kriminalitet blandt kriminalitetstruede børn og unge. Denne indsats er nødvendig, for at vi kan leve op til vores etiske, pædagogiske og lovbestemte imperativer om at yde de unge omsorg og socialpædagogisk bistand – og i øvrigt bidrage til at opnå regeringens klare 2020-mål for stofmisbrugere: At flere stofmisbrugere skal komme ud af behandling stoffri eller med mindre misbrug, og at der skal være 30 procent færre, der dør af narkomisbrug.

Vi står selvfølgelig til rådighed for en uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen

Den centrale styregruppe for forbehandling af misbrug i Danmark:

Bente Kermenoglou, forstander, Bakkegården

Charlotte Damberg, vicecenterleder, Egely

Hamid Vazin, forstander, Sønderbro

Kaj Birckjær Lauritsen, forstander, Stevnsfortet

Lars Emil Andersen, forstander, Grenen

Mette Vestergård, forstander, Sølager

Michael Højer, daglig leder, Koglen

TinaMaria Larsen, forstander, Kompasset

Cc:

Retsudvalget

Socialudvalget

Danske Regioner

KL

Bilag: Faktaark om PAV. Juli 2014.